

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P. B.**, bytom A., proti žalovanému **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia verejnej správy – odbor priestupkov**, so sídlom Drieňová 22, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SVS-230-2008/00711/TLS zo dňa 12. mája 2008, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 03. augusta 2009 č.k. 2S 195/2008-27, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 03. augusta 2009, č.k. 2S 195/2008-27, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením č.k. 2S 195/2008-27 zo dňa 03. augusta 2009 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovil mu zástupcu z radov advokátov. S poukazom na ustanovenia § 30 vetu prvú Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a § 138 ods. 1 vetu prvú O.s.p. skúmal, či u žalobcu sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov, pri splnení ktorých mu možno ustanoviť zástupcu z radov advokátov v zmysle § 30 O.s.p.. Uviedol, že ustanovenie zástupcu z radov advokátov je podmienené tým, že u účastníka sú dané predpoklady oslobodenia od súdnych poplatkov, pričom súd musí vychádzať z objektívnych podkladov a zvažovať pomery účastníka.

Krajský súd poukázal na to, že pri posudzovaní žiadosti na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov je treba skúmať, či sú kumulatívne splnené obe zákonné podmienky pre toto oslobodenie, pričom prvou podmienkou je skutočnosť, že to odôvodňujú pomery účastníka. Ďalej uviedol, že žalobca predložil súdu potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch a ďalšie príslušné doklady. Z pripojeného potvrdenia o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch žalobcu vyplynulo, že je dlhodobo nezamestnaný, nevlastní osobný majetok väčšej ceny, príjmy z iných zdrojov nemá, podľa potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice poberá dávku v hmotnej núdzi a príspevky k dávke vo výške 112,55 € mesačne. Zo spisu Obvodného úradu v Košiciach súd zistil, že žalobca žije v spoločnej domácnosti s bratom, s ktorým vlastní záhradku. Lustráciou z katastra nehnuteľností súd zistil, že žalobca vlastní pozemok – ornú pôdu o výmere 1346 m². Z uvedeného vyplynulo že existuje preukázateľný rozpor medzi prehlásením žalobcu (v zistenej časti, že je vlastníkom pozemku), a že existuje dôvodná pochybnosť, že má aj iné príjmy a majetok. Vzhľadom k tomu dospel krajský súd k záveru, že žalobca má dostatočný základ na to, aby bol schopný uniesť súdny poplatok, ktorý predstavuje sumu 33 €. Dodal, že splnenie druhej podmienky, či nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, nie je možné bez prejednaní veci posúdiť, preto sa súd v tomto štádiu konania pri posudzovaní tejto otázky nemohol zaoberať posudzovaním obsahu žaloby.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S 195/2008-27 zo dňa 03. augusta 2009 zrušiť v celom rozsahu a plne vyhovieť žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu. Žalobca namietal záver súdu, že býva v spoločnej domácnosti s bratom, s ktorým vlastní záhradku. Tento považoval za nesprávny, nakoľko v čase oznámenia resp. v čase prejednávania predmetného priestupku brat žalobcu býval na adrese A., ale nie v spoločnej domácnosti so žalobcom, t.j. v byte č. 29, ale v spoločnej domácnosti so svojou manželkou v byte č. 27 na uvedenej adrese. Dodal, že s bratom nevlastnia spoločne záhradku, keďže k tejto výlučne žalobca sám má len užívacie právo, keďže uvedená záhradková osada je momentálne v procese vysporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom v zmysle zákona č. 64/1997 Z.z..

Ďalej namietal zistenie súdu ohľadom skutočnosti týkajúcej sa vlastníctva pozemku žalobcom – ornej pôdy o výmere 1346 m² a vzniknutej pochybnosti súdu o iných príjmoch a majetku žalobcu, v súvislosti s čím poukázal na hodnotu pozemku, ktorá predstavuje sumu vo výške 4442 Sk (147,45 €) podľa kúpnej zmluvy uzavretej formou notárskej zápisnice č. X. zo dňa 21. decembra 1998. Uvedeným odôvodnil skutočnosť, prečo v položke IV. potvrdenia o osobných, majetkových a zárobných pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov a na ustanovenie zástupcu neuviedol tento pozemok, keďže podľa žalobcu ide o majetok „nízkej“ ceny.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal uznesenie podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 a § 250ja ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd rozhoduje o priznaní alebo nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku výlučne na návrh účastníka konania, t.j. nerozhoduje o tejto otázke z úradnej povinnosti, ex officio. Je preto na účastníkovi, aby predložil k žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov všetky doklady, ktoré podľa jeho mienky sú dôležité pre také rozhodnutie. Z uvedeného vyplýva, že účastník konania – žiadateľ o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov nesie dôkazné bremeno a je povinný preukázať všetky okolnosti dôležité pre rozhodnutie o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. Je preto v záujme účastníka konania – žiadateľa, aby svoje osobné, majetkové a zárobné pomery preukázal. Pri nepreukázaní osobných, majetkových a zárobných pomeroch súd nemôže rozhodnúť inak, ako oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznať.

Z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca podaním zo dňa 02. júla 2009 požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov (§ 138, § 30 O.s.p.). Na základe uvedeného Krajský súd v Bratislave vykonal šetrenie majetkových pomeroch žalobcu, a to na základe potvrdenia o osobných, majetkových a zárobných pomeroch, potvrdení o poberaní dávky v hmotnej núdzi za obdobie rokov 2008

a 2009, katastrálneho portálu Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (list vlastníctva č. X. pre katastrálne územie T.). Z predložených dokladov vyplynulo, že žalobca je dlhodobo nezamestnaný, nevlastní osobný majetok väčšej ceny, nemá príjmy z iných zdrojov a podľa potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice poberá dávku v hmotnej núdzi a príspevky k dávke vo výške 112,55 € mesačne. Lustráciou z katastra nehnuteľností bolo zistené, že žalobca vlastní pozemok – ornú pôdu o výmere 1346 m². Podľa názoru krajského súdu existuje preukázateľný rozpor medzi prehlásením žalobcu (v zistenej časti, že je vlastníkom pozemku) a existuje tu dôvodná pochybnosť, že má aj iné príjmy a majetok a preto má žalobca dostatočný základ na to, aby bol schopný uniesť súdny poplatok, ktorý predstavuje sumu 33 €. Okrem toho v prípade úspechu žalobcu v konaní má tento právo na náhradu trov konania.

Podľa § 30 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť za zástupcu Centrum právnej pomoci alebo advokáta zapísaného do zoznamu podľa osobitného predpisu, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Ani podľa názoru odvolacieho súdu neboli u žalobcu splnené predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, a preto krajský súd správne rozhodol, keď mu nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov a zástupcu z radov advokátov mu neustanovil. Žalobca v predloženom potvrdení o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch neuviedol výšku svojich príjmov a skutočnosť, že je vlastníkom pozemku – ornej pôdy o výmere 1346 m². Odvolací súd konštatuje, že žalobca súdu nepreukázal jeho osobné, majetkové a zárobkové pomery, ktoré sú pre rozhodnutie o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov dôležité. Žalobca tak neuniesol dôkazné bremeno, čo malo za následok rozhodnutie v jeho neprospech,

keď žalobca ako žiadateľ o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov možnosť na preukázanie jeho pomerov mal, avšak túto nevyužil a súdu ich nepreukázal. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že konanie o oslobodenie od súdnych poplatkov je výlučne návrhovým konaním, a preto je dôkazné bremeno na žiadateľovi, v tomto prípade žalobcovi. Neunesenie dôkazného bremena má za následok negatívne rozhodnutie súdu o oslobodení od súdnych poplatkov.

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S 195/2008-27 zo dňa 03. augusta 2009 ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože žalobca nemal v konaní úspech a žalovanému náhrada trov konania neprináleží (§ 250k, § 224 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.

V Bratislave 26. augusta 2010

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská